Adela Geli: “Els búnquers eren l'AVE de Franco”

L'arquitecta presenta demà, a la 22 de Girona, un llibre que recorre la Garriguella fortificada, que concentra 380 fortificacions bèl·liques de les 10.000 construïdes per protegir l'Estat espanyol d'Europa

Els búnquers, les últimes obres de fortificació militar moderna en superfície creades per a la defensa d'un territori, són elements patrimonials poc coneguts que sovint conviuen, per la seva idiosincràsia, camuflats amb el paisatge del nostre entorn.

Descobrir les empremtes que des de ben petita havien captat la seva intenció és el que ha mogut una arquitecta gironina, Adela Geli, a publicar un llibre fruit de les investigacions realitzades durant el projecte final de carrera, a través del qual descriu i analitza la línia fortificada de búnquers construïda durant els anys 1944-1950, coneguda com la línia Pirineus. Una estratègia de protecció del límit nord de la península ibèrica que es va materialitzar amb uns aproximadament 6.000 búnquers (dels 10.000 previstos inicialment pel dictador Franco), la meitat dels quals són a Catalunya, i concretament més d'una quarta part en territori empordanès.

El mateix títol, Recórrer la Garriguella fortificada. Desxifrant els búnquers: arquitectura i paisatge, ja situa geogràficament i indica el motiu de l'estudi: entendre aquestes obres de fortificació contemporània a través de la història que les ha portat al nostre territori. Però també va molt enllà en les seves ambicions: analitzar les diverses formes de la seva arquitectura, la funció que havien de desenvolupar en el combat i, també, reivindicar el valor patrimonial d'aquestes obres d'enginyeria d'allò més complexes.

I que l'autora se centri en Garriguella es justifica amb una sola xifra: fins a 380 búnquers es concentren a l'entorn d'aquest municipi alt-empordanès, que, donada la seva diversitat geogràfica i del paisatge, es tradueix en el descobriment d'unes tècniques de camuflatge molt variades: disfresses que van des de teulades inclinades al mode de les masies, fins a construccions amb elements de pedra seca com a l'entorn, falses obertures o marcs d'espiera similars a les finestres d'una casa. I no només això, per context cronològic, per ser escenari de l'últim combat aeri de la Guerra Civil espanyola a Catalunya.

Per entendre la magnitud d'aquest projecte faraònic, Adela Geli ho compara amb l'actual construcció desmesurada de línies de ferrocarril d'alta velocitat o d'aeroports. “Els búnquers de Franco eren l'AVE de l'època. No es van fer servir mai i es van construir inspirant-se en la línia Maginot francesa per impedir la invasió alemanya, tot i saber ja aleshores la seva poca eficiència”, remarca Geli. I entre altres conclusions, l'autora reflexiona sobre el valor patrimonial d'aquestes construccions. “Així, fora del seu context original, passen a ser unes arquitectures defensives mereixedores d'atenció, talment com els castells medievals, un patrimoni a integrar en la nostra pròpia memòria col·lectiva”, sentencia.

El llibre, publicat dins la col·lecció Monografies de l'Institut d'Estudis Empordanesos, amb la col·laboració de la Diputació de Girona, combina el text i la fotografia, la tecnificació i la divulgació per adreçar-se a un ampli ventall de lectors.

El volum es presenta demà a la Llibreria 22 de Girona, en un acte que tindrà lloc a les 19 h i que tindrà la intervenció de l'arquitecte Josep Fuses i de la mateixa autora. El llibre es pot comprar a la mateixa llibreria i a La Ploma de Figueres.

Publicat a:
-El Punt Avui. Comarques Gironines 14-02-2017 Pàgina 22

Font del document:
http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/1069232-adela-geli-els-bunquers-eren-l-ave-de-franco.html